

Pelastusopisto / Kriisinhallintakeskus - CMC Finland

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO PELASTUSOPISTON JA KRIISINHALLINTAKESKUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2008

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, eduskunnan tarkastusvaliokunnalle, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanottoa laadittaessa on lisäksi hyödynnetty Pelastusopiston toimintakertomusta vuodelta 2008, Pelastusopiston henkilöstötilinpäätöstä 2008, Valtionalouden tarkastusviraston väliraporttia Pelastusopiston kirjanpidon ja toimintakertomuksen tarkastuksesta, tilintarkastajan vuosiyhteenvettoa Pelastusopiston vuoden 2008 tarkastuksesta sekä Kriisinhallintakeskuksen vuosikertomusta 2008.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Pelastusopisto

Pelastusopiston toimintakertomus vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään annettua ohjeistusta. Tilinpäätöslaskelmat esitetään tilivirastona toimivan sisäasiainministeriön tilinpäätöksessä.

Pelastusopisto on sisällyttänyt vuoden 2008 toimintakertomukseensa Kriisinhallintakeskuksen toiminnallista tehokkuutta koskevat asiat. Rakenteeseen liit-
tyen tulee Kriisinhallintakeskuksen osuus jatkossa esittää ennen sisäisen val-
vonnan arviointi- ja vahvistuslausumaa.

Pelastusopiston tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Kriisinhallintakeskus

Vuosi 2008 oli Kriisinhallintakeskuksen toinen toimintavuosi. Keskuksen vuosikertomus antaa hyvän kuvan toiminnan sisällöstä ja laajuudesta. Kriisinhallintakeskuksen henkilötyövuosilaskelmiin on sisällytetty puutteita, jotka on jouduttu korjaamaan. Tähän tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota. Muuten tilinpäätöstiedot pohjautuvat Pelastusopiston tilinpäätöslaskelmiin ja ovat riittävät.

Arvio viraston tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä

Pelastusopisto

Pelastusopisto on saavuttanut varsin hyvin kaikki keskeiset tulostavoitteensa.

Pelastusopisto on toimintakertomuksessaan esittänyt toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat tiedot tiivistetysti taulukkomuodossa. Vuoden 2008 tulossopimuksessa tutkimustoiminnalle on esitetty mitattavia tavoitteita, joita vuoden 2009 sopimuksessa on saatu osittain konkretisoitua taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteiksi.

Kriisinhallintakeskus

Kriisinhallintakeskus on vastannut siviilikriisinhallinnan kotimaan operatiivisiin valmiuksiin liittyvästä koulutuksesta sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta vuoden 2007 alusta lähtien.

Kriisinhallintakeskus on kehittämällä ja mitoittamalla toimintaansa pystynyt vastaamaan lainmuutosten ja kansallisen strategian asettamiin vaateisiin.

*Tulostavoitteiden saavuttaminen*Pelastusopisto

Tulosopimuksen mukaiset tavoitteet saavutettiin varsin hyvin. Pelastusopistosta riippumattomat tekijät ovat saattaneet heijastua tulosten saavuttamiseen (mm. uusi palkkausjärjestelmä, ylimääräinen hätäkeskuspäivystäjäkoulutus, laskentatapojen kehittäminen jne.) Hätäkeskuspäivystäjäkoulutusta toteutettiin poikkeuksellisin, nopeasti toteutetuin järjestelyin.

Kriisinhallintakeskus

Kriisinhallintakeskus on toteuttanut ja jopa ylittänyt sille asetetut tulostavoitteet. Keskus on vakiinnuttanut toimintansa ja operatiivisten tehtävien siirto sisäasiainministeriöstä on samalla täsmentänyt ja selkeyttänyt keskuksen tehtäviä.

*Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella*Pelastusopisto

Pelastusopisto on ottanut toiminnassaan huomioon aiemmin saamansa palautteen. Liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden osalta kustannusvastaavuus nousi hieman vuodesta 2007 ja Pelastusopisto jatkaa edelleen toimenpiteitä hinnoittelun saattamiseksi kustannuksia vastaavalle tasolle.

Kriisinhallintakeskus

Kriisinhallintakeskus on ottanut toiminnassaan huomioon tuloskeskusteluissa esille tulleet asiat ja mukauttanut toimintansa sen mukaisesti, mm. vuoden 2008 tulostavoitteiden osalta SWIFT-palvelun koekäyttö muutettiin ehdolliseksi niin, että asiaa tutkitaan.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Pelastusopiston viranomaistoimintaa ja maksullista toimintaa sekä yhteisrahoitteista toimintaa palveleva kustannuslaskentajärjestelmä on opiston tarpeisiin nähden tällä hetkellä riittävä ja sen perusteella esitetyt kustannustiedot vuodelta 2008 ovat olennaisilta osin oikeita ja riittäviä. Pelastusopiston tulisi kuitenkin täsmentää kustannuslaskentaansa niin, ettei kustannusten kohdentaminen suoritteille olisi miltään osin arvionvaraista.

Kirjanpidon tarkastuksessa keskityttiin erityisesti matkakorvausten maksamiseen. Tässä yhteydessä tuli esiin tapauksia, joissa on maksettu korvauksia oman auton käytöstä virkamatkalla. Matkakustannusten korvaamisessa on syytä käyttää tarkkuutta ja harkintaa. Muilta osin kirjanpidon tarkastuksessa ei ole havaittu olennaista huomautettavaa.

*Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö*Pelastusopisto

Myönteistä sisäasiainministeriön kannalta on ollut Pelastusopiston valmius vastata yllättäviinkin haasteisiin. Lisäksi sisäisen intranetin käyttöönotto ja ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon panostaminen ovat olleet myönteisiä, sisäisiä kehityskohteita Pelastusopiston toiminnassa. Tapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja ei ollut vuoden 2008 aikana ainuttakaan

Kriisinhallintakeskus

Operatiivisten tehtävien siirto Kriisinhallintakeskukselle onnistui ja keskus pystyi välittömästi aloittamaan rekrytointitoiminnan ja kehittämään rekrytointimenetelmiä. Kriisinhallintakeskuksen ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen (FINCENT) perustama kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskus aloitti koulutuksen marraskuussa 2008. Koulutettavapäivätavoitteet saavutettiin ja jopa ylitettiin. Kansainvälisesti keskus on saanut erityistä huomiota inhimillisen turvallisuuden koulutuksen alalla. Kriisinhallintakeskus vakiinnutti osaamisensa ja asiantuntemuksensa olemalla mukana valtakunnallisessa siviilikriisinhallinnan kehittämistyössä, mukaan lukien erityisesti Suomen 1325 kansallinen toimintaohjelma ja hallituksen tasa-arvo-ohjelma.

*Kehittämistarpeita*Pelastusopisto

Pelastusopiston toiminnan jatkuvana kehittämistarpeena on koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen, tällä hetkellä erityisesti kaksikielisen pelastajakoulutuksen sekä alipääallystökoulutuksen ja verkko-opetustarjonnan kehittäminen. Lisäksi Pelastusopiston on seurattava erityisesti hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kehittämistarpeita. Parhailtaan meneillään oleva ensihoito- ja sairaankuljetuspalveluiden kehittäminen saattaa myös tuoda uusia Pelastusopiston toiminnassa huomioon otettavia tarpeita.

Kustannuslaskentaa on edelleen tarvetta kehittää siten, että kustannusten kohdentamisessa yksittäiselle kohteelle ei olisi arvionvaraisuutta sekä selvittäisi syitä Pronto-järjestelmän ylläpidosta aiheutuneiden kustannusten kasvuun. Haasteita ovat myös tuottavuusohjelman vaatimuksiin vastaaminen sekä Kriisinhallintakeskuksen ja Pelastusopiston välisten resurssien jakautuminen.

Kehittämistoimenpiteistä tullaan raportoimaan puolivuotisraportin ja vuodesta 2009 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan myös kaksi kertaa vuodessa käytävien tulosneuvotteluiden yhteydessä.

Kriisinhallintakeskus

Siviilikriisinhallinnan koulutuksen kustannusten laskentaperusteita tulee kehittää ja kustannuksia täsmentää. Vaikuttavuuden mittaaminen tulee laajentaa koskemaan oppilaiden lisäksi myös pelastusalan työnantajia. Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevaa raportointia tulee edelleen kehittää.

tää vastaamaan Valtiokonttorin ohjeistusta ja siinä mainittuja yksittäisiä indikaattoreita.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa tulee jatkossakin selostaa millä tavoin valvontaa tehdään tilikauden aikana ja dokumentoida myös toiminnalliset ja omaisuusriskit.

Kriisinhallinnan toiminnassa tulee huomioida siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian tavoitteet. Strategiaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden läpinäkyvyyden varmistamiseksi keskuksen tulee luoda indikaattoreita mittaamaan arvojen ja periaatteiden toteutumista.

Kriisinhallintakeskuksen asemaa Pelastusopiston yhteydessä tulee arvioida kriittisesti.

Kehittämistoimenpiteistä raportoidaan toimintakertomuksen yhteydessä. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan myös kaksi kertaa vuodessa käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä. Ministeriö on valmistellut siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian toimeenpanosuunnitelman yhteistyössä Kriisinhallintakeskuksen kanssa, suunnitelmaa seurataan ja edelleen kehitetään järjestämällä yhteinen kehittämisspäivä.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Pelastusopisto

Sisäasiainministeriö seuraa erityisesti koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaamista ja koulutuksen laatua ja pyrkii varmistamaan Pelastusopiston resurssien riittävyyden. Pelastusopiston kanssa on sovittu koulutustarpeiden kartoittamisesta pelastustoimen alueilta jälleen syksyn 2009 aikana.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma ei täysin vastaa tilintarkastuksessa saatua kuvaa Pelastusopiston sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tilasta. Asiaan on syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Matkakustannusten korvaamisessa on syytä käyttää tarkkuutta ja harkintaa.

Kriisinhallintakeskus

Ministeriö seuraa erityisesti koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä koulutuksen laatua, asiantuntijoiden rekrytointimenetelmien kehittämistä ja rekrytointipohjan laajentamista, mihin liittyy asiantuntijarekisterin uudistaminen. Ministeriö pyrkii varmistamaan Kriisinhallintakeskuksen resurssien riittävyyden valtioneuvoston hyväksymän strategian mukaiseksi.

Sisäasiainministeriön asettama siviilikriisinhallinnan neuvottelukunta seuraa omalta osaltaan siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian toimeenpanoa, Kriisinhallintakeskus on tiiviisti mukana neuvottelukunnan toiminnassa.

Kriisinhallintakeskuksen ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen koulutus- ja tutkimusyhteistyön tuloksellisuutta seurataan. Kriisinhallintakeskus

kehittää raportointimenetelmiään niin, että tuloksellisuutta voidaan arvioida ministeriötasolla.

Tilinpäätöskannanotto

Pelastusopisto on säilyttänyt hyvän ja vakaan tason pelastustoimen perus- ja täydennyskoulutuksen tuottajana ja alan monipuolisena asiantuntijana. Pelastusopisto on saavuttanut sille asetetut toiminnalliset tulostavoitteet varsin hyvin.

Pelastusopiston ja Kriisinhallintakeskuksen tulee edelleen huolehtia koulutuksen laadusta sekä koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaamisesta. Pelastusopiston tulee kehittää erityisesti kaksikielisen pelastajakoulutuksen sekä alipäällystökoulutuksen ja verkko-opetuksen tarjontaa.

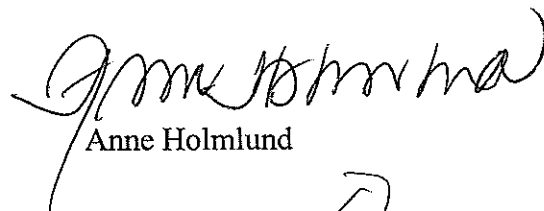
Lisäksi opiston tulee seurata hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen sekä ensihoito- ja sairaankuljetuspalveluiden toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja reagoida niihin.

Pelastusopiston tulee edelleen kehittää kustannuslaskentaansa siten, että kustannusten kohdentamisessa yksittäiselle kohteelle ei olisi arvionvaraisuutta sekä selvittää syyt Pronto -järjestelmän ylläpitokustannusten kasvuun.

Vuoden 2008 aikana Kriisinhallintakeskus on vakiinnuttanut toimintansa. Operatiivisten tehtävien siirto on täsmentänyt ja selkeyttänyt keskuksen tehtäviä. Kriisinhallintakeskus on toteuttanut ja osin ylittänyt sille asetetut tulostavoitteet.

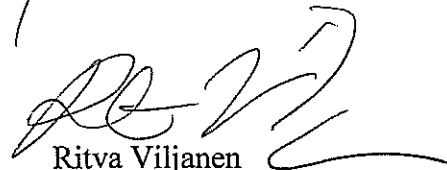
Kriisinhallintakeskuksen ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen (FINCENT) perustama kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskus aloitti koulutuksen marraskuussa 2008. Toiminta on ainutlaatuista myös kansainvälisesti, joten yhteistoiminnan tuloksellisuuden seuranta ja raportointi on tärkeää.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäasiainministeri Holmlund
Maahanmuutto- ja eurooppaministeri Thors
Kansliapäällikkö Viljanen
Valtiosihteeri Pelttari
Erityisavustaja Kokko
Erityisavustaja Bergman
Erityisavustaja Grönqvist
Pelastusosasto
Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö